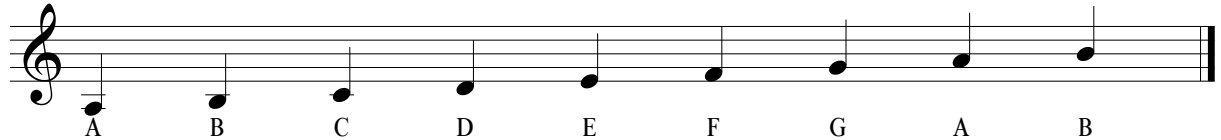
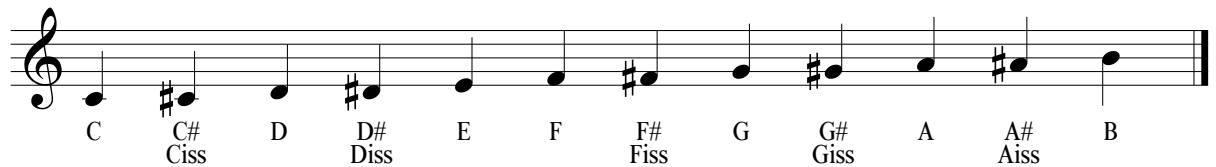

Grundläggande kunskaper i musikleära

1. **Musikens alfabet** är A, B, C, D, E, F och G. Efter G börjar man om med A. Totalt är det sju olika toner, de vita tangenterna på pianot. Så här ser det ut i g-klav. G-klaven står först och ringar in den linje som tonen G ligger på.

2. **Den kromatiska skalan** består av alla olika toner, tolv olika. Avståndet mellan tonerna i den kromatiska skalan kallas halva tonsteg. I den skalan tillkommer fem toner, de svarta på pianot. Man kan skriva den skalan med #-förtecken som höjer toner:

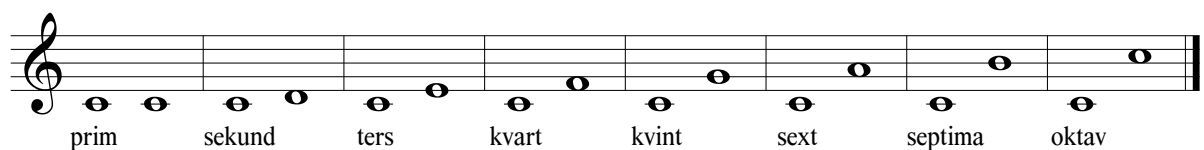

Eller med b-förtecken som sänker toner:

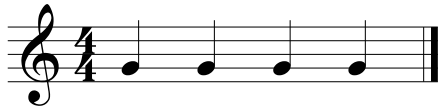
Tonen mellan t.ex. C och D kan alltså heta både Ciss och Dess. Tonarten avgör vilket namn man ska välja. Korstonarter i dur: G, D, A, E, B, F#. B-tonarter i dur: F, Bb, Eb, Ab, Db, Gb. Observera att det mellan E och F samt mellan B och C inte finns någon ton.

3. **Intervall:** Avståndet mellan två toner kallas intervall. Prim (om du spelar eller sjunger två likadana toner samtidigt), sekund, ters, kvart, kvint, sext, septima, oktav. Ta hjälp av den kromatiska skalan när du ska hitta intervall. Räkna halva tonsteg.

Grundläggande kunskaper i musklära

4. **Transponera:** Att transponera innebär att man byter tonart på en melodi. Alla melodier går att sjunga eller spela i vilken tonart som helst. Eftersom det finns tolv olika toner i vårt notsystem så finns det också tolv olika tonarter. När du ska transponera en melodi så höjer eller sänker du alla toner lika mycket. Om du t.ex. ska sänka en melodi en stor sekund, så sänker du alla toner med två halva steg = ett helt steg.
5. **Rytm:** En låt som går i fyrtakt (4/4) kan ha högst fyra **fjärdedelsnoter** i varje takt.

Eller så kan den ha högst åtta **åttondelsnoter** i varje takt.

Dessa notvärden går att blanda på många olika sätt, men det är viktigt att matematiken stämmer i musik. Taktarten bestämmer hur mycket som får plats i varje takt. Några exempel:

6. **Ackord:** När man sjunger eller spelar ackord använder man minst tre olika toner samtidigt. Avståndet mellan dessa toner är oftast terser. Ibland stora terser (fyra halva steg på den kromatiska skalan), ibland små terser (tre halva steg på den kromatiska skalan).

För att bilda ackord tänker du så här:

Durackord: från grundtonen lägger du till en stor ters + en liten ters (tre olika toner)

Mollackord: från grundtonen lägger du till en liten ters + stor ters (tre olika toner)

Durackord med liten sjua: från grundtonen lägger du till en stor ters + liten ters + liten ters (fyra olika toner)

Mollackord med liten sjua: från grundtonen lägger du till en liten ters + stor ters + liten ters (fyra olika toner)

Majsjuackord är ett durackord med stor sjua: från grundtonen lägger du till en stor ters + liten ters + stor ters (fyra olika toner)

Blanda aldrig #- och b-förtecken i samma ackord. Tänk på om du är i en korstonart med #-förtecken eller i en b-tonart med b-förtecken.

